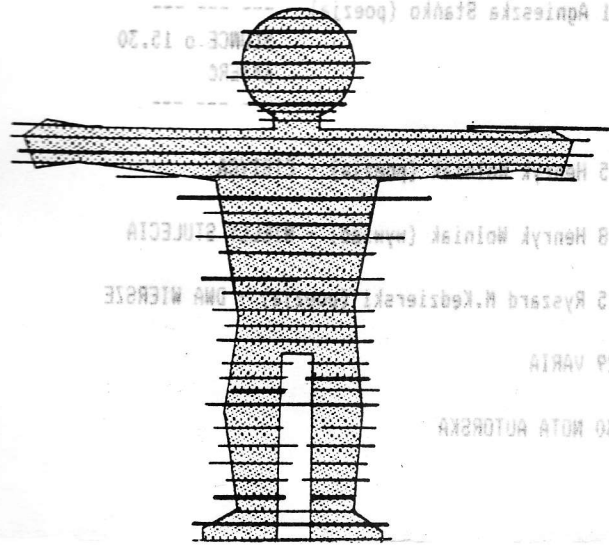

SZTUKA OSOBOWA

Cena = 1000 zł

PISMO PROGRAMOWE

SZTUKA OSOBOWA - miesięcznik

Adres:
SZTUKA OSOBOWA
ul. Iłkiewicza 7
31-251 WROCŁAW

Redakcja: Janusz Halicki
Ryszard M. Kedzierski
Henryk Woźniak

Wiedza, wiele wydatków jest sterowanych przez ludzi, a Pan Bóg jedynie nad całością czuwa, chociaż zdarzenia zawierają wszelkie prawdopodobieństwo i to i Dobra.

PRENUMERATA za zaliczeniem poczt.: po dokonaniu wpłaty.
- zwyska 1000zł/egz. + opł. poczt. = 4.500zł/egz = 54.000zł/rok
- autorska (1/2%) = 11.500 zł/egz.

UWAGA REDAKCJI: 510 przetrwała Cyfrylników przed moili-
wością pojawienia się niewielkich, miewaj nadzieję, dębów
pro-cyprnetyczno-mentalnych w tekście.

Wspieranie /n. 40zł.p.15000zł

5 Rmk {obraz} - INRI

6 Słowa Ewangelii - św.Paweł List do Filipian 2,1-11

8 PROGRAM
PROGRAM
PROGRAM

11 Agnieszka Stańko {poezja} - ----

SŁONCE o 15.30

ŚMIERĆ

15 Henryk Wolniak {poezja} - CISZYCA

18 Henryk Wolniak {wywiad} - WIELCY STULECIA

25 Ryszard M.Kędzierski {poezja} - DWA WERSZE

29 VARIA

30 NOTA AUTORSKA

NR DWUDZIESTY SZÓSTY

SZTUKA

OSOBA

PROGRAMOWE PISMO
OSOBA - ZNAK - ESEJ
WROCŁAW - 1994 ROK IV
± MIESIĘCZNIK

INRI

Rmk

"Jeśli więc jest jakieś napomnienie w Chrystusie, jeśli - jakaś moc przekonująca Miłości, jeśli jakiś udział w Duchu, jeśli serdeczne współczucie - dopełnijcie mojej radości przez to, że będziecie mieli te same dążenia: tę samą miłość i wspólnego ducha, pragnąc tylko jednego, a niczego nie pragnąc dla niewłaściwego współzawodnictwa ani dla próżnej chwały, lecz w pokorze oceniając jedni drugich za wyżej stojących od siebie. Niech każdy ma na oku nie tylko swoje własne sprawy, ale też i drugih.

To dążenie niech was ożywia; ono też było w Chrystusie Jezusie.

On, istniejąc w postaci Bożej, nie skorzystał ze sposobności, aby na równi być z Bogiem, lecz ogołocił samego siebie, przyjawszy postać sługi, stawszy się podobnym do ludzi.

A w zewnętrznym przejawie uznany za człowieka, uniżył samego siebie, stawszy się posłusznym aż do śmierci - i to śmierci krzyżowej.

Dlatego też Bóg Go nad wszystko wywyższył

i darował Mu imię

ponad wszelkie imię,

aby na imię Jezusa

zgięło się każde kolano

istot niebieskich i ziemskich, i podziemnych.

I aby wszelki język wyznał,

że Jezus Chrystus jest PANEM -

ku chwale Boga Ojca.

PROGRAM Wszystkie niesprawiedliwości społeczne, niedo-
PROGRAM skonałość, odmowy jakie mogą spotkać i spotyka-
PROGRAM ją literata nie są dostatecznie tak ważne. Ważne jest aby produkt został utrwalaony na papierze. Jeśli mówić o drugo-planowym odcieniu wewnętrznego i zewnętrznego działania.

Wydarzenie sztuki dzieje się wśród nas samych, wewnątrz grupy i poprzez przekaz... Z artystycznego punktu widzenia, a nie tylko ważnie duchowego, to jest z koniecznej wiedzy o samokontroli twórczej w ogóle, tu literackiej - dla duchowej podstawy a zarazem komunikacji wystarczy zdrowa samoświadomość i odbiór przez dwóch lub trzech uczestników. Wszystkie "wywrotki" biomedialne, na których możliwość zaistnienia niektórzy są uczuleni, nie mogą cofać nam naszego zamierzenia. Nie pozwól panie Boże! Ale pozwól żebyśmy mogli nieustannie trwać jak najbliżej w relacji Ja, Ty-Pan Bóg. Reszta należy do reszty - czyli następnego człowieka. Istnieją także tradycyjne przeszkody, źródłowe - brak głębokiej i pewnej akceptacji aż tak wielkiej idei, idei artystycznej - literackiego zwykłego posłannictwa, idei Chrześcijaństwa którą świat, środowisko, ciągle odrzuca, bo się poniekąd nie opłaca, gdyż pomijając aspekt wiary między innymi nie można w sposób samodzielny materialnie jakby przetrwać/ale przetrwać można pracując w drugim zawodzie/. Często tak bywało w historii z artystami, ale człowiek duchowy może także zdobyć się na bardziej niebezpieczny i wartościowy zakres egzystencji. Jednakże zawsze jest uzależniony od

właściciela miejsca, od źródła utrzymania. Nawet już św. Franciszek z Asyżu musiał pytać o zgodę właściciela miejsca, gdyż już w tym czasie wszystkie tereny były zajęte. - Aby być w podstawowym zakresie samodzielnym. Lecz dzisiaj dodatkowo przez cywilizację militarną zasada dobroczynnego kruka, niosącego pojedynczemu człowiekowi chleb, została zaburzona. A państwo demokratyczne nie chce określić nawet minimalnej płacy! Komukolwiek. Mniej nadzieje, że wkrótce to nastąpi. - Z tego powodu nie tylko Poeci mają takie problemy/chociaż nawet z powyższego powodu druga praca dla samodzielności czasami nie wystarcza, ale wystarczyć może mnichowi/. Podwójne zawody są dla nich jakby sprawą naturalną, w sensie kulturowym, lecz brak doskonałości i doskonalenia w tym zakresie dotychczasowych systemów społecznych. Dlatego pojedynczemu człowiekowi najtrudniej przetrwać. Poeta dotychczas, chyba w całym przekroju dziejów, nie jest wprzęgnięty wprost z żadnym systemem gospodarczym! Ale nie znaczy to, że nie może wytrwać! Ale my wewnątrz naszej wiedzy o sobie - starajmy się raczej ujarzmić możliwą artystyczną nieokreśloność, czy przerysowaną w potrzebach "naturę" Poety.- Pragnienie nieprogramowe wiedzy o sobie zbyt dużemu światu, tak zakłócającemu ciszę wielu... Jednakże z drugiej strony, czy odejście od świata jest skazaniem się na skreślenie z kultury? - Nie można tego powiedzieć. Albowiem droga ascezy i samotności nie wyłącza osoby z cywilizacji ani kultury, ale ją jednoczy. Pamiętajmy o tym wewnętrznym czynniku naszej reguły.

Pamiętajmy o tym wewnętrzny czynnik naszej reguły. Wylicza osoby z cywilizacji i kultury, ale to technicy. Jego powołanie. Albowiem droga do samoty nie jest skazaniem się na skłócenie z kulturą - Nie można jednakże z drugiej strony, czy odejście od świata zbył dużym światu, tak zakłócającemu nasz "naturę" Poety. - Pragnienie nieprogramowe wiedzy o sobie artystyczna nieokreśloność, czy przerysowane w porządkach o sobie - starajmy się raczej ustrzec możliwości czy to, że nie może wytrwać. Ale my wewnętrznie naszej wiedzy nieżyjemy z takim systemem gospodarczym! Ale nie możemy, chyba w całym przekroju dzieł, nie jest wpręgnięciem człowieka w istnienie przetrwać. Poeta dotychczasowych systemów społeczeństwa. Dlatego poetycki, lecz brak doskonałości i doskonałości w tym zakresie, są dla nich jakby sprawą naturalną, w sensie kulturowym, starając się wystrzec może miłośnikom. Podobne zawody powodu drugą pracę dla samodzielnosci czasu, nie wykończają, ale takie problemy, chociaż nawet z powiększaniem nadziesiąt, że wkrótce to nastąpi. - I tego powodu nie tylko chce określić nawet minimalistę! Konkretnie. Miałymy chleb, została zaburzona. A państwo demokratyczne nie dobroczyńnego krucha, niedoścignętego człowieka, lecz działa! dobałowo przez cywilizację militarną zasadą zajeżdża. - Aby być w podobnym zakresie samodzielnym. Miejsca, gdyż już w tym czasie warzywna/stronazawysłona/św. Franciszek z Asyżu musiał pytać o zgodę właściciela i właściciela miejsca, obrobienia w przemyśle. Nawet już

ŚLONCE o 12.30

Pokonuję wyolbrzymiony nagle bezmiar ogrodu
Zawikłanego jak niebioso bez gwiazd i księżyc
Nieruchomość drzew spada na mnie szarą plamą
Samotność dopada mnie ciężkimi kroplami na powiekach

A jednak osiagam cel
uczę się walczyć z niewidzialnym
Idę pod wiatr
z włosami unoszącymi się wokół głowy
jak skrzydła ptaka

Łąka, młode zwierzę, gnające w światło.
Ciepła starożytności i ciepła jutra.

--- --- ---

Zagraj mi na flecie
 a będę się wesołił
 zagraj mi pieśń żalobną
 a zmieszam swe włosy z popiołem
 i twarz ukryje w prochu ziemi

Zawołam na progu Domu Twego
 i na wszystkich krańcach świata
 zagrzmie mój okrzyk radości
 pochwała potęgi łaski Twojej

Boś Ty Bogiem moim
 a ja dzieckiem które umiłowałeś
 powieki me uniosłeś abym ujrzała dzień
 którego światło nie zagaśnie
 wyłoniłeś mnie z ciemnej rzeki
 z krainy umarłych wydobyłeś serce moje
 - kamień który płakał nie umiejąc płakać.

Agnieszka Stańko

CISZYCA

W ciszyca cisza gra
 pierwsze skrzypce
 drugie zagra skrzyp
 pnać granie
 na most nieistniejący
 od lat na most odlotów
 nieistnienia
 Stoi most stoimostem
 odbiera pierwsza wojna świat
 jak dziecko całość
 po dwóch stronach

Ludziom z okolic ciszyca
 okolicom z ludzi cichych
 odjęto ochotę
 do mostowania mostu
 według wzorów
 boskiej mostowni
 z mlecznego gościńca
 do polowania na polne drogi
 z szarym aniołem
 do niestawiania domów

z pochodu wiecznego
 wiecznowych
 cmentarzy jednych odpołowie
 odpołowie cmentarzy
 Stawiano krzyże na znak
 czuwania opatrzności
 nad niestawianiem

Po latach polowań
 białej zimoj
 most zamości
 cisze w ciszyca
 ciszyca się wstąpi
 z tej ciszy

mostowio
 ofiarowa na wybie
 bodawo drugiej wojny
 wojnowo drugiej strony woda
 wstąpił opuścił rzece
 rzece za to wielki opuszczonej
 porzucił
 w ciszyca nie postawiasz nic
 opuszcza ciszy

Stoi most stojąc

**WIELCY STULECIA
WIELCY STULECIA
WIELCY STULECIA**

Ze Zbigniewem Bienkowskim rozmawia Henryk Wolniak

. W ubiegłym roku odbił się echem w całej Polsce Jubileusz Pańskiego 80-lecia. Przypomnijmy kilka miłych niespodzianek, jakimi w związku z tym, obdarzono Jubilata - uważanego powszechnie za wybitnego krytyka literackiego i poetę.

- Dla pana najważniejsze są książki, owoc przemysłów, natchnień i zmagających się twórczym. W związku z Nagrodą Srebrnego Asa, przyznawaną przez biznesmenów dla najlepszych wyrobów polskich, nie zapomniano tym razem o kulturze. Wydawnictwo "Agawa"/kwiat zakwitający raz w życiu/ wydało dwie moje pozycje: Poezje Zebrane oraz eseje - Czwierć wieku intymności.

Czy te książki są dostępne na rynku? Prawie z wszystkich stron kraju dochodzą sygnały o niedostępności Pańskich książek, recenzent Gazety Krakowskiej /nr 26 z 01.02.94/

wzywa wręcz o wydawcę do większej aktywności dystrybucyjnej. Czy słusznie podejrzewa wydawcę o chomikowanie Pańskich dzieł?

- Książka na rynku jest faktycznie niedostępna, poza Warszawą. Odczuwam w związku z tym pewien niedosyt, bo jeśli się rozeszła, to dlaczego w sposób niewidoczny zniknęła, a jeśli gdzieś leży, to dlaczego nie radzimy sobie z dystrybucją.

Na wszelki wypadek podajemy dla księgarzy i miłośników Pańskiego talentu namiary kierunkowe: Oficyna Wydawnicza "Agawa" 02-653 Warszawa Al. Niepodległości 15/8 albo Polish promotion Corporation Ltd. 00-950 Warszawa ul. Chmielna 8.

Czy trudno być jednocześnie krytykiem literackim i poetą, czy łączenie tych dyscyplin nie odbywa się kosztem jednej z nich. W pewnym okresie zamilkł Pan jako poeta, z drugiej strony milczenie poetów bywa niekiedy cnotą. W mrocznych czasach stalinizmu w Polsce należało Pan do nielicznej grupy /palce jednej ręki/ poetów zamilczenia. Jak to się dzieje w wypadku Pana - krytyka uważnego za Numer 1. Jeden współczesności i latami wybitnie milczącego wybitnego poety?

- Dobrze pytanie, odpowiem na nie na piśmie.

Na ostatnim Zjeździe Stowarzyszenia Pisarzy Polskich w Warszawie /maj 93/ wiodącym referacie wypowiedział Pan lakoniczne zdanie: największy poeta współczesny Białoszewski. Jak powinniśmy rozumieć tę wypowiedź? Co jest ważne dla wielkości poety?

Jeszcze trochę się wycofam. Jeden z największych poetów. Pierwszy, ósmy, największy, trzeci. Poeci są nieporównywalni. Wielkość poety w nieobliczalności, w niemożliwym niemyrachowanym. Poeta wyrachowany to Przybóś, realizuje się przez plany, jakby za planem. Leśmian idzie o czysty żywioł. Z żywiołu śmietnika zrobi coś dobrego i godnego. Potrafi w życiu w stanie "sennym" przekazać. Leśmianowi przypisuje się filozofię, to jest poeta żywiołu.

Dotknął Pan fenomenu Leśmiana, porozmawiajmy więc o twórcy, o uznawany powszechnie za największego poety XX wieku.

Bezspornie największy poeta stulecia. Poeta - Cud Boży. Nie człowiek wymyślił Leśmiana! Poeci niekiedy mogą się sami stworzyć, wykreować z woli i energii, tak czynił Przybóś. Leśmian jest nieludzki - "Bożybóg" - nawiedzony, jeden z Proroków. Przemawia przez niego głos z góry. To Elias. Do każdego poety można się przyczepić, do Leśmiana nie. Prawdziwy prorok jest niepodważalny. A od

strony ciała półgarbus, "pusta doróżka", z której wysiadł Leśmian", w ogóle takie coś się nie wcieliło, coś nieprawdopodobnego. Jak to kochać umiało. "draństwo". Przybóś - to ludzka rzecz. Walczył z Bogiem o boga, przeżył małe "b". Leśmian - twór boski, tuba Pana Boga!

Leśmian rozprawia o niedzy, z której "pragnie się wymigać". Przybliży ją do Boga, aby pozbawić poniżających atrybutów. Czy zgodzi się Pan z tezą, że wielka poezja bez Boga staje się wręcz niemożliwa, na pewno niepełna, nieprzekonywająca.

Ja, przy Leśmianie, płaczę. To dla mnie, choć subiektywny, ale nader przejrzysty i przekonujący znak o wielkości Boga i Poety. Leśmian stworzył rzecz niemykalną i nieprawdopodobną - metafizykę z życia pozagrobowego. Epigoni próbowali, okradając go, przytłumić i zagłuszyć. Tuwim całował Leśmiana w rękę, domcipem pragnąc odwrócić uwagę od złodziejstwa.

Jak Pan - jako osoba zainteresowana odebrał czołobitność Zbigniewa Herberta wobec poezji Adriań Szymańskiej?

- Czy zna pan dobrze twórczość Adriań? Jak ona potrafi czuć wieczność i wspaniale pisze o Bogu!

Tu panuje ponoć swoisty genius loci. Czuma nad twórcami
 Anioł Poezji Polskiej - życzę więc najlepszego zdrowia i
 wydania wielu następnych książek bez trudu docierających
 do rąk spragnionych Pańskiej twórczości czytelników.
 Myślę, że Wydawnictwo Dolnośląskie zaspokozi oczekiwania
 czytelników pod względem wysokości nakładu i
 dystrybucji.
 - Wydawnictwo Dolnośląskie zamierza wydać zbiór moich
 esejów.

Wywiad odbył się w Domu Pracy Twórczej w Oborach w dniach
 10-11.02.1994.

Henryk Wolniak -

/Zbigniew Biełkowski już zmarł. Niedługo po tym spotkaniu/

1918 - 1980 "Agonia i nadzieja" Piotra Kuncewicz.
 Wieloletni ten uwielbienie wszystkich autorów twórczych
 tym okresie i podjął próby uporządkowania tego okresu
 według jakiegoś klucza. Czy kluczem ten daje się znaleźć?
 Czy istnieje satysfakcjonujące czy porządkiem
 nieobcy?

- Nie ma tu hierarchii. To raczej są kategorie. Spróbuj
 to rozwinąć szerzej!

DWA WIERSZE

1/obcowanie

nie znając obecności, unieważniasz przypadek.
 punkty przez nic rzeczywiste, iluż sędziów
 tyka rannego, wytrzymać, miłość jak wielki
 spadek, przybity odpytuje drzewo, ten który
 Jest opisuje siecią próby, myśli jak czło-
 wiek bardzo pragnie, bezsilna skończoność.
 pada przed Wrzechmocą. Czy jest pomnożony
 przed nieskończonością?! sieć wydaje chór.
 przyjmuje wytrwałego, już nie pyta ten
 który jest poza pytaniem i odpowiedzią.

????????????????????????????????
 ?????????????????????????????????

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx+

/zapis muzyczny/

2/ _____ czy już wiesz?
 to nie potrafi mówić co
 się gotowi w igielnym
 przejściu, czuje jak anioł
 w niebyciu który nie-jest
 przedłuża Ręce i JEST-
 rzecz! otwarta jak idea
 choć niewidoczna bo
 jeszcze nie odbita,
 człowiek się buntuje lecz
 coś go tyka, znaleźć, chór
 z usznego przejścia już
 czyjś niepokój ściga,

jeszcze nie wie ale wiara
 wysysa głód i oddaje choć
 sama nie odda to co Jęgo.

ziemskość pytań od śmie-
 szności odpowiedzi chroni,
 i w stworzeniu ani
 stwarzaniu nie zniewala
 człowieka, _____

!!!!XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

/zapis muzyczny/

29 VARIA

świat_____

500 000.....tysięcy Afrykanów brakuje na ziemi.

kraj_____

Wiemy, że Czesław Miłosz przebywa w Polsce, ale dotychczas nie opublikowano żadnej większej Jego wypowiedzi...Czyżby sam tak decydował?

Planujemy 2 dniową wyprawę ascetyczno uświęcającą w plenerze, w górach. Jeszcze w lipcu. Dalsze informacje każdy członek ISzO otrzyma listownie.

Agnieszka Stańko

Mieszka w Zielonej Górze. Drukowane były już utwory tej Autorki także w SzO, w nr 19.

Henryk Wolniak

Mieszka we Wrocławiu. Współredaktor naszego pisma. Niedawno wydał nowy bardzo dobry tom poezji - PRADZIADY, który prezentował publicznie. Fragmenty opublikujemy następnym razem.

Ryszard Marek Kędzierski

Pracuję jak inni. Lecz nie mam spokoju czy poza piśmem czynię wystarczająco dużo.

(c);wszelkie prawa zastrzega:Sztuka Osobowa
Autorzy numeru dwudziestego szóstego:Agnieszka Stańko
Henryk Wolniak

ADRES:
SZTUKA OSOBOWA
ul.Złocieniowa 3
51-251 WROCLAW

Redakcja: Janusz Halicki
Ryszard M.Kędzierski
Henryk Wolniak.

Wiedz,
wiele wydarzeń jest sterowanych przez ludzi, a Pan Bóg jedynie nad całością czuwa, chociaż zdarzenia zawierają wszelkie prawdopodobieństwo Zła i Dobra.

PRENUMERATA za zaliczeniem poczt., po dokonaniu wpłaty.
- zwykła 1000zł/egz.+opł.poczt.=4.500zł/egz=54.000zł/rok
- autorska (1/2%) = 11.500 zł/egz.

UWAGA REDAKCJI: SzO przeprasza Czytelników przed możliwością pojawienia się niewielkich,miejmy nadzieję,błędów bio-cybernetyczno-mentalnych w tekście.